

T'ĀHEKE

**NR.11
1964**

SIRP JA VASAR

Kas sa tead, mida tähendab sirbi ja vasara kujutis punalipul, viljapeadega kaunistatud vapil ning ordenitel ja medalitel?

Sirbil on haljas tera ja puust käepide. Kunagi löigati sirbiga põllult rukist, nisu, otra. Sirp oli siis talupoja tähtsamaid tööriistu. Sellepärast hakati sirbikujutist pidama talupoja ja teda toitva töö tähiseks ehk sümboliks.

Vasar on jälle sepa tööriist. Ka lukkseppadel ja paljudel teistel vabrikutöölistel läheb vasarat vaja. Nii sai vasarakujutis töölise ja tema töö sümboliks. Kui oli Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon, siis võitlesid töölised ja talupojad üheskoos kapitalistide ja mõisnike vastu. Töölised

üksinda või talupojad üksinda ei oleks suutnud ennast rõhujatest vabastada. Meie kodumaa sai tööliste ja talupoegade riigiks. Vennalikus liidus on töölistel ja talupoegadel ühine eesmärk: töötada hästi, et võiksite elada kommunismi ajal. Kommunism aga tähendab seda, et rahvas elab veelgi paremini ja õnnelikumalt kui praegu. Nüüd sa mõistad isegi, et sirbi ja vasara kujutis tähendab meie kodumaa tööliste ja talupoegade ühtsust, nende ühist tööd ning vabadust.

Tööraha

1917. aasta. Sel ajal oli Leningradi nimeks Petrograd. Linna ühel kesksel tänaval, Nevski prospektil põlesid tulelõkked, mille kohal soojendasid käsi tunnimehed. Liikusid tööliste, madruste ja sõdurite salgad. Neil olid püssid õlal, granaadid vööl ja padrunilindid risti üle rinna. Kõlas hoogne laul: „Nüüd üles, keda needus rõhub...!“ Oli alanud tööraha ülestõus – Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon! Kapitalistidele kuulusid tehased ja mõisnikkudele maa. Tööraha astus võitlusse, et vabaneda kapitalistide ja mõisnike orjusest.

Petrogradi üht instituudihoonet nimetati Smolnõiks. Seal asus revolutsioonistaap. Ja seal viibis ka Vladimir Iljitš Lenin. Smolnõist juhtis V. I. Lenin tööraha ülestõusu. Ta andis käsu vallutada raudteejaamad, telefonikeskjaam, postkontor ja teised tähtsamad asutused.

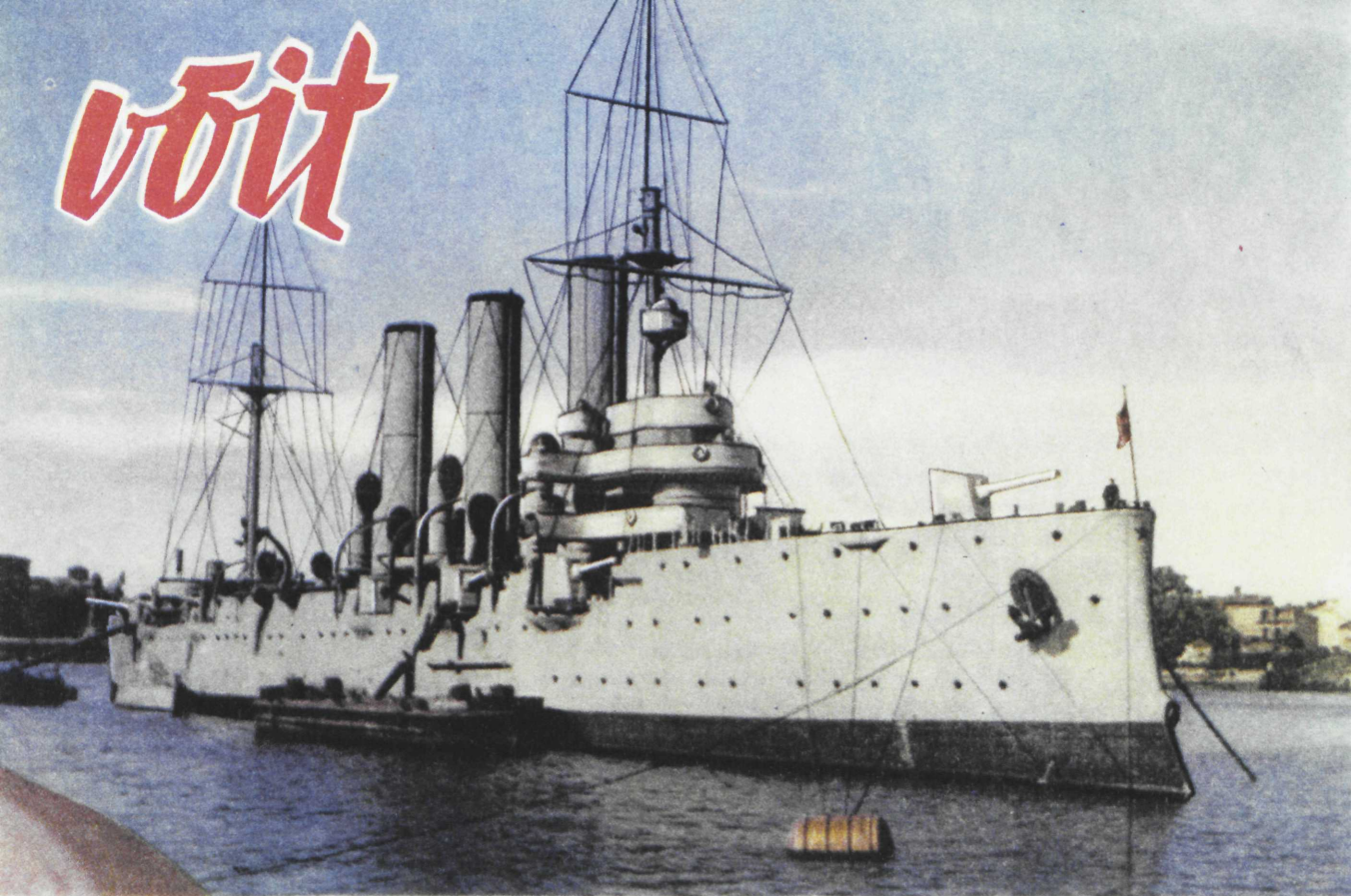
Peagi saabusid Smolnõisse rõõmustavad sõnumid. V. I. Leninile teatati, et suur osa Petrogradist oli tööraha käes.

Sõjalaev „Aurora“ sõitis piki Neeva jõge Petrogradi ja jäi peatuma Talvepalee lähedale. „Aurora“ kahurid vabastati katetest

Smolnõi

viit

Ristleja „Aurora“

ja suunati Talvepaleele. Talvepalee oli veel vaenlase käes. Selles suures lossis asusid ohvitserid. Nad ehitasid palee-esisele väljakule puudest tõkkes, et peatada ülestõusnute pealetungi. Siis raksatas „Aurora“ kahuritest pauk. See oli märguanne rünnakuks. Sajad revolutsioonilised töölised, madrused ja sõdurid tungisid väljakule. Ragisid kuulipildujad, paukusid püssid. Ohvitserid võtsid ründajaid vastu kuulirahega. Kuid asjatult. Ülestõusnud tungisid Talvepaleesse. Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon oli võitnud. Smolnõise tulid töörahva esindajad. Saalis kajasis hüüded: „Elagu nõukogude võim! Hurraa Leninile!“ V. I. Lenin tõstis käe. Saalis jäi vaikseks. V. I. Lenin hakkas kõnelema. Ta rääkis, et nüüd on töörahva unistus täitunud, töölised ja talupojad on saanud oma maa peremeesteks. Suurest Sotsialistlikust Oktoobrirevolutsioonist on möödunud 47 aastat.

Illustreerinud V. TÖNISSON

Talvepalee

KAKSTEIST SÕPRA

OLIVIA
SAAR

Ma tunnen üht perekonda, kus on kaksteist last. Kõik nad on minu pool külas käinud. Kuid kunagi ei tule nad korraga, vaid ikka ükshaaval. Ma ootan kõigi nende kaheteistkümne küllatulekut väga. Sest mis siin salata – nad toovad kaasa toredaid kinke!

Mõnel neist on külakostiks aasatäied siniseid, punaseid ja kollaseid lilli, teisel terved mäed magusaid maasikaid ja lõhnavaid vaarikaid. Kolmas laob kõik korvid ja vaagnad täis priskeid ploome ja ruskeid kirsse, neljas aga toob virnade viisi pakatavaid hernekaunu ja kopsakaid porgondipoisse. Isegi lookleva suusaraja, uisutee ja laeni ulatuva näärikuuse toob mõni neist kaasa!

Kõiki kinke ma ei jõuagi üles lugeda, sest neid on nii palju. Alati, kui uus külaline on tulemas, püüan tema vastuvõtuks valmistuda.

Vahel ma rohin ja rehitsen, vahel künnan ja külvan, vahel pesen ja puhastan. Riidedki püüan külalise järgi selga panna – mõnikord lillelise suvekleidi, teinekord karvase kasuka. Ja siis me mängime koos. Mõnega supleme meres ning peame kilgates veesõda, teisega jälle laseme päevad otsa liugu, nii et ninad on pakasest punased.

Alati, kui oodatud külaline ära hakkab minema, on mul kahju nagu ikka heade sõprade lahkumise puhul. Kuid ma tean, et varsti tuleb ta jälle tagasi. Tulevad tagasi...

Aga nimeta parem sina nende kaheteistkümne sõbra nimed. Sina tunned neid ju niisama hästi kui mina, sest nad on ka sinu külalised.

Kuidas kukk Jakup sabast ilma jäi

Kukk Jakupi pisike maja asub küla serval. Majakese ees on õu ja õue piirab varbtara.

Jakupil on niisugune komme, et iga veidikese aja pärast kargab tarale ja kelgib naabrite ees millegagi. „Kikeriki-i-i!” kisendab ta ja kõik jooksevad tarest välja.

Unustasin ütlemata, et kukk Jakupil puudub saba. Kõigil kukkedel on suured toredad sabad, aga Jakupil ei ole. Tal pole üldse sabaraasugi. See on veidi naljakas, eks ole?

Kunagi oli ka Jakupil kena kõverate sulgedega saba. Aga ta kaotas selle oma päratu kelkimise pärast.

See juhtus sedamoodi. Ükskord käis Jakup linnas ja ostis endale uued püksid. Need olid punased, traksidega ja suurte valgete nõõpidega. Jakup oli ostu üle väga uhke. Ta kõndis hirmus kõrgil sammul koju, ronis kohe katusele ja kuulutas:

„Kikeriki-i-i! Ostin uued püksid!”

Kõik pistsid pead akendest välja ja vaatasid. Isegi lühinägelik nahkhiir vaatas. Tõepoolest, püksid olid ausad! Need olid erepunased ja paistsid kaugel.

Jakup muudkui tatsas mööda katust ja tänitas:

„Kikeriki-i-i! Mul on uued püksid!”

Juhtus nii, et samal ajal luusis metsaservas rebane Voldemar. Ta kuulis kuke kelkimist ja tahtis asja lähemalt uurida. Jakup oli suure rutuga unustanud värava lahti. Rebane Voldemar lipsas õue, keerutas vurre ja mõtles endamisi: „Oot-oot! Täna sa ei pääse mu käest, kiitleja!”

Kui kukk Jakup silmas õuel rebast, kokkus ta koledasti. Ta veeres tagurpidi katuselt alla ja kukkus maja taha vanasse lagunenu heinakorvi.

Rebane Voldemar limpsas juba keelt ja lipsas nurga taha. Suur oli ta imestus, kui Jakupit polnud kuskil näha.

Ta kõndis ümber maja ja otsis. Mis läinud, see läinud! Jakup oli kadunud.

Kui nüüd kukk Jakupil oleks niisama paljügi olnud mõistust kui kelkimishimu, oleks ta pääsenud. Aga näinud, kui hea peidupaiga ta oli saanud, ei suutnud ta jätta sellega kelkimata. Ta soputas vanas heinakorvis tiibu ja kisendas:

„Kikeriki-i-i! Vaadake, mis hea peidukoha ma leidsin!” Suure hooga sattus ta saba seejuures korvimulgust välja. Rebane Voldemar oli otsekohe jaol...

Kui naabrid kisa peale kokku jooksid, lipsas rebane Voldemar minema. Aga ka kukk Jakupi saba oli läinud.

Sestsaadik ta käibki ringi ilma sabata. Keegi ei võta enam kukk Jakupit tõsiselt. Sellele vaatamata, et tal on punased traksidega püksid. Sest kõigil tekib kange nauruhimu, nähes väga kõrgi olemisega kukke, kellel puudub saba. Kukk Jakupil pole sabaraasugi. Ja seda kelkimise pärast.

БОСХОА

„Voshod“ kosmoses

12. oktoober... Kogu maailma valdab imetus: jälle lendab kõrgel taevaavaruses Nõukogudema võimas kosmoselaev! Selle nimeks on „Voshod“. Varem lennanud kosmoselaevadel viibis ainult üks kosmonaut. Aga nüüd esmakordselt on kosmoselaeva kabiinis kolm kosmonauti. Ka ei ole nad skafandrites, vaid villastes rõivastes ja lendurimütsides. Need kosmonaudid on kosmoselaeva komandör insener Vladimir Komarov, teadlane Konstantin Feoktistov ja arst Boriss Jegorov. Laeva komandör Vladimir Komarov vaatab kabiiniknast välja. Pimeduses särab lugematu arv tähti. Komandör juhib kosmoselaeva tähtede järgi ja kontrollib aparaatide tööd. Konstantin Feoktistov määrab kindlaks kosmoselaeva asukoha, vaatleb Maad ümbritsevaid pilvi ja

eriliste mõõteriistadega uurib valguse tugevust taevas. Arst Boriss Jegorov kontrollib oma ja kaaslaste tervist. Ta võtab vereproovi, mõõdab vererõhku, kuulab südame tegevust ja jälgib, kas kopsud saavad küllaldaselt õhku. Kosmonautidel on palju uurida. Kõike, mida teada saadakse, läheb vaja siis, kui inimesed ükskord lendavad kosmoselaevaga Kuule või mõnele teisele planeedile.

13. oktoober... Ööpäev on „Voshod“ lennanud kosmoses, 16 korda tiirelnud ümber Maa. Kosmonautide ülesanne on täidetud. „Voshod“ maandub Tselinnõi kraisis uudismaasovhoosi väljale. Sovhoosi töötajad jooksevad erutatult kosmoselaeva juurde... Kogu maailm tervitas ja õnnitles südamlikult Nõukogudema vapraid kosmonaute!

i tea, kes seda Peetrile õpetas, ühel päeval ajas ta kuue seljast ja küsis:

„Kas sa tahad, Taavi, ma näitan sulle sputnikut?“

Taavi on just nagu Peetergi kaheksa aastat vana. Sputniku vaatamiseks tuli tal kuub üle pea võtta. Peeter tõmbas käise sirgu.

„Kas sa pööningu akent näed?“ Aken paistis käisest üsna hästi.

„Kas sa Oleviste kiriku torni näed?“ Taavi nägi ka kirikutorni.

„Kas sa torni kõrval musta vihmapiilve näed?“

Pilve Taavi enam ei näinud, küll aga tundis: käisest lendas sisse pihutäis rästa alt võetud vihmavett.

„Ah-ah-haa!“ naeris Peeter, kui Taavi pahaselt puristades eemale kõndis. „Sputnik oli selle pilve taga.“

Natukese aja pärast näitas Peeter sputnikut ka seitsmeaastasele Maltele. Mall on leplik loomuga. Ta ei saanudki pahaseks. Mall pühkis veepisarad riielt ja soovis siis:

„Hakkame nüüd peitust mängima!“

„Peitus pole üldse huvitav,“ lõi Peeter käega. „Ma näitan parem, kuidas pikksilmaga Kuud vaadata.“

Mallel olid aga pikksilmaga kurvad kogemused.

„Mängime siis loomaeda,“ tegi ta uue ettepaneku.

JAAN RANNAP

„Või kekskasti,“ soovitas Taavi eemalt.

Kuid Peeter ei jäänud nõusse. Tema arvates oli pikksilmamäng palju lõbusam.

Veidi aja pärast juhtus õuele naabri Toivo. Vaatas ja imestas – Peeter mossitab ühes aianurgas, Taavi teises. Mall istub vana pärna all ja näpib igavusest põlleserva.

„Mis teil viga on?“ imestas Toivo. „Mis juhtus?“

„Me ei tea, mida mängida,“ ütles Mall. „Mina tahaksin peitust või poodi.“

„Mina loomaaeda või kooli,“ kuulutas Taavi.

„Aga mina jälle pikksilmaga vaatamist,“ kostis Peetri poolt.

„Sellest paremat mängu pole olemas.“

Toivo käis juba kolmandas klassis. Nii kaugemale jõudnud koolipoiss peab, teadagi, vähematele hädas abiks olema. Nii ta siis uuris:

„Pikksilmamäng? Seleta õige, kuidas see käib.“

Seda ei lasknud Peeter endale kaks korda ütelda. „Algul ma küsin, kas sa pööninguakent näed.“ Peeter puges nüüd ise kuue alla.

„Siis küsin, kas kirikutorni näed.“

Pikksilmameister kihistas pisut. Ta ei märganud üldse, et Toivo lähemale hiilis.

„Aga siis ütlen, et vaata nüüd vihmapiilve!“

Kaugemale Peeter ei jõudnud. Käi-

PEETRI PIKKSILM

sest lendas talle vett kaela, ja kohe paras kopsikujagu.

Kui Peeter kuue alt välja puges, oli tal esimeseks asjaks toatrepile pageda. Mis ta seal mõtles, kes seda teab. Aga varsti ta ütles:

„Olgu siis pealegi! Ega sel peitusemängul ka viga ole.“

Natukese aja pärast oli peitusemäng juba täies hoos. Ja õhtuni kostis õuest rõõmsaid kilkeid. Nii et iga mööduma juhtuv koolipoiss või -tüdruk oleks võinud kohe ütelda:

„Vaata, vaata! Selle õue lapsed elavad küll oktoobrilapse ühe reegli järgi.“

Illustreerinud V. KOTKAS

Jutuke, mida sa lugesid, on kolmas sarjast „Oktoobrilapse reeglid“. Kirjuta ka seekord toimetusele, mis-sugusest reeglist on juttu. Ja veel kirjuta, kuidas sina seda reeglit täidad. Tublimatele sulemeestele on mul varuks auhinnad!

Täheke

LAPSED, TULGE VÕISTLEMA!

Kirjakandja toob mulle iga päev teilt kirju. Palju, palju kirju. Mulle meeldib neid lugeda, sest nii saan ma teada, mida minu sõbrad teevad.

Nüüd jään ma aga ootama niisuguseid kirju, milles te jutustate oma kõige rõõmsamast päevast. Pealkirjaks pangegi „Rõõmus päev“.

Kuid missugune päev oli kõige rõõmsam?

Võib-olla see, kui sa läksid esimest korda kooli või kui sulle kinnitati rinda oktoobrilapse märk. Aga võib-olla tahad sa kirjutada mõnest toredast sünnipäevast, külaskäigust või huvitavast kohtumisest.

Jään huviga võistlustöid ootama! Võistlustööle märgi oma ees- ja perekonnanimi, kool, klass, vanus ja kodune aadress. Umbrikule kirjuta: Tallinn, Estonia pst. 4, ajakirja „Täheke“ toimetus. „Tähekeses“ kirjandusvõistlus.

Võistlustöö saada ära hiljemalt 10. detsembriks.

Kui ma olen kõigi laste võistlustööd kätte saanud, siis kutsun kokku kirjanikud, et nemad aitaksid mul hinnata, kelle luuletused või kirjandid on kõige huvitavamad. Paremad tööd avaldame „Tähekeses“ ja nende eest anname auhinnad.

Jõudu tööle!

AINO PERVIK

Rengi Taavi kalossid

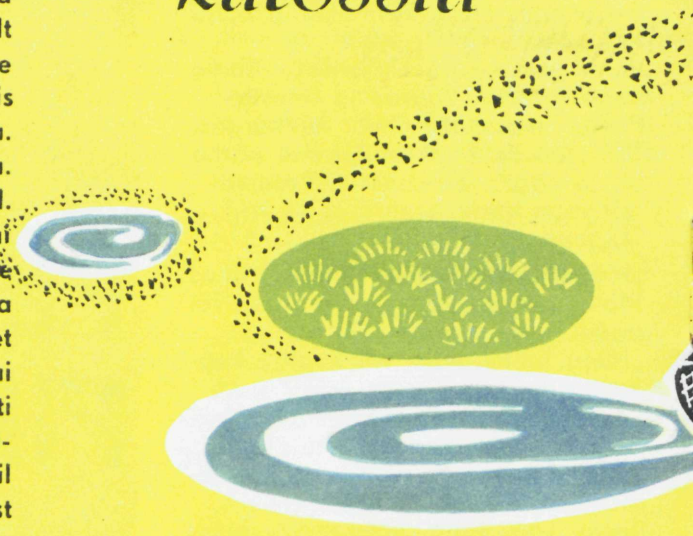
Uhes Kunda kandi rannakülas oli vanasti elanud natuke omamoodi olekuga mees, keda hüüdnud Rengi Taaviks. See Taavi oli kõiges just niisamasugune kui teisedki rannamehed – püüdis merest kala, väetas oma põllulappi adruuga ja katsus igapidi otsa otsaga kokku saada. Ainult ühes oli ta teistsugune. Selles, et tal oli nii kange valu rikkuse ja toreduse järele, et ta seda, mis elus puudu jäi, aina jutuga järele püüdis aidata. Taavi oli kõva mees oma jõukust ja väge kiitma. Ükskord sügisel ostis ta poest pool naela võid. Järgmisel suvel tal muud juttu ei olnudki, kui aga: „Küll meil on hüva elu! Kogu talve sai kohe võid süüa. Ega siis teised sedamoodi võid jaks osta kui mina.“ Sest Taavil oli kangesti tähtis, et tema elujärg ikka uhkem ja parem paistaks kui teistel. Väga armastas ta rääkida, kui toredasti tal kodus ahi on välja maaltud. Nii kui mõisakstel kohe. Külarahval oli aga teada, et Taavil on tegelikult niisamasugune harilikust telliskivist ahi kui mujalgi, ainult ühe kivi peale oli ta värvise pintsliga väikese träpsu teinud. Taevas teab, kunas tal võis olla pintslitais värvi olnud.

Kord muretses Taavi endale ilmatu uhkuse: läikivad kalossid. Tol ajal kandis kalosse rohkem saksemat sorti rahvas. Rannameestel olid pika säärega veekindlad jalavarjud, mida nimetati sussideks. Taavigi käis harilikult nendega. Ainult pidulikumal puhul, kui inimeste hulka sai mindud, tõmbas ta kalossid jalga. Nüüd juhtus aga niiviisi, et sügiseste sadude ajal kaotas Taavi õhtupimedikus ühe kalossi jalast ära. Küllap see jäi kuhugi sitke savi sisse kinni. Taavi meel oli muidugi väga kurb, sest ühe kalossiga ei kõlva-

nud ju enam külarahva ette uhkust ajama minna. Teha polnud muud, kui võtta ette käik Kundasse Kirschi poodi uut kalossi ostma.

Pood oli rahvast tühi, vana Kirschi ennastki polnud näha, ainult sell seisis leti taga. Temale Taavi oma ostusoovi teatavaks tegigi. Et nii ja naa, vaja on uut kalossi.

„Uhte kalossi meie ei müü. Kui soovite, ostke paar,“ ütles poesell.

Illustreerinud H. SAMPU

hääle peale astus nüüd letiruumi vana Kirsch ise, ja Taavi rääkis tallegi oma loo ära.

„Kuidas ma siis kaks kamalossi ostan, kui teine on veel hüva?“ kaebas ta.

Vana Kirsch sai asjast kohe aru.

„Pole häda midagi,“ seletas ta. „Vana Kirschiga saab iga moodi kaubale. Võib saada kaks kalossi, võib saada ka ühe, isegi kolm, kui vaja.“ Ta käskis sellil Taavi jaoks paraja kalossi välja otsida. Sell kehtas õlgu ja tegi, mis nõutud. Üsna varsti oligi õige käes. Suure rõõmuga maksis Taavi küsitud hinna kinni. Ta ostis poest veel lambiõli ja soola, siis olid kaubad tehtud ning Taavi hakkas minema.

Jumalagajätul ulatas vana Kirsch Taavile paberisse mässitud paki:

„Näe, selle annan sulle veel pealekauba.“

Paberis oli teine kaloss. Et Taavi ühe kalossi eest kahe hinda oli maksnud, seda ei tulnud tal pähegi.

Nüüd oli Taavi asjaga kõigiti rahul. Pühapäeval võis ta jälle ilusasti kiriku juurde minna, kalossid jalas. Las siis teised vaatavad, kuidas Taavi tuleb! Kõige tähtsam oli aga see, et sai jälle kiita:

„Mul on nüüd kohe kolm kamalossi. Ega nii uhkesti ela küll mitte keegi kui ainult Rengi Taavi!“

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

1. Missugust mütsi ei panda pähe?

4. Missugune koi oskab lugeda?

2. Missuguse sirbiga ei saa lõigata?

5. Missugune seen ei kasva metsas?

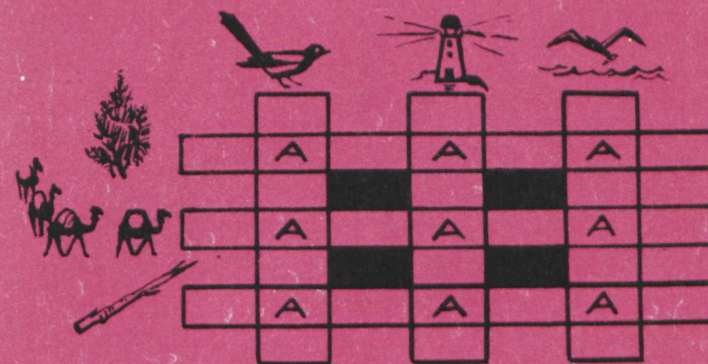
3. Missugune vares ei ole lind?

6. Missugune nui kasvab?

PILTRISTSONA

MIDA KEEGI OSTAB?

Karu, jänes ja orav juh-
tusid koos poodi minema.
Mida keegi ostab?

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

ELAR KUUS

ATI MAJAKRAAM

Kui koer üle tüki aja mahti sai karja kamandamast koju tulla, kiikas ta majja sisse.

„Oih, oih!“ hüüatas ta. „Mis ümarad asjad need ukse kõrvale on siginenud?“

Kass lamas lävel. Ta seletas:

„Need on toidukaunid. Suurem Kiisule, pisem Kutsule.“

Koer sõi pisema kausi tühjaks.

„No on aga toredad riistad!“ kiitis ta. „Kes need tegi?“

„Eks ikka mina,“ kostis kass, haigutas ja löi nurru. „Kuuled ju, kuidas plaanid mu peas vuravad. Silitasin kausse sabaga ja nad olidki valmis.“

Sääraste sõnade peale koer juba urises. Ja õigusega. Paljal sa-

baga silitamisel ei sündinud midagi. Kauss ja koguni kausi mõte said alguse alles vaadake kui paljude avastuste tagajärjel.

Ürginimesed Ati ja Emme korraldasid oma majas seinä äärde õlgedest pehme aseme. Et muldpõrandast niiskust hõngas, tõstsid nad aseme veidi kõrgemale alusele. Kujunes voodi eelkäija NARI.

Kui keset ruumi maas põlev tuli naril kuivi õlgi märkas, hiilis ta mööda põrandat neile lähemale. „Kuhu sa kipud!“ tõreles Ati hiilijaga. Ta ladus tema tõkestamiseks lõkke alla ja ümber kive, sündis KOLLE. Kui tuli veelgi nari poole keelt limpsas, kattis Ati ta ka pealt kividega. Tekkis AHI.

Ahjus tuli küll soojendas, kuid ei valgustanud. Atil-Emmel ei aidanud muud, kui läitsid lisaks ahjule pika pilpa – PIRRU. Seda käes hoida oli tülikas, nad meisterdasid ka pirruhoidja – PILAKU, lambi esiema.

Lõpuks siis oli inimestel tares igati mõnus. Selle üle rõõmustades tahtis Ati vitstest eriti hea kalamõrra punuda – ja ta käte vahelt ilmus KORV. Samal ajal kodus Emme linakiududest ülitihedat võrku – ja sai RIIDE.

Kuna Emme juba esimest kuube õmbles, ei raatsinud ta töö juurest hetkekski lahkuda ja palus meest:

„Anna mulle juua.“

Muidu neil puhkudel väikest kasetohust torbikut kasutanud, lausus Ati seekord:

„Toon sulle vett oma uue korviga.“

„Kas see peab?“

„Kuhu ta mehe käes pääseb.“

Ati täitis jõel korvi, vesi selles ei seisnud.

„Ha-ha-ha!“ naeris Emmeke.

Ati proovis veel ja veel, kuni väsis. Siis pani korvi maha. See sai alt saviseks ega jooksnudki enam nii väga läbi. Ati määris ta üleni saviga ning kandis sellega vett.

Varsti voolisid Atit-Emmet juba läbini savist nõusid. Nad kaunistasid neid kriipsukestega ja kuivatasiid ahjus. Ka koerale ja kassile tegid nad nüüd nood kenad kausid. Muidugi pisema Kiisule – lävel lamajale, suurema Kutsust karjakamandajale.

NAHKHIIR

Suveõhtul lendab õhus nahkhiir. Tal on esi- ja tagujalgade vahel laiad nahksed tiivad. „Piiks-piiks!“ kostab tema nõrk hüüe. Kuid peale piiksumise teeb nahkhiir lennates veel nii peenikest häält, et inimene seda ei kuule. Kui see hääl puudutab mõnd takistust, siis pörkub tagasi ja nahkhiire suured kõrvad püüavad hääle kinni. Nii teab nahkhiir kohe, kui tema lennu- teel on ees puu või majasein. Kas siis nahkhiir ei näe, et ta hääle järgi lendama peab? Näeb küll, aga väga halvasti. Nahkhiir sööb liblikaid, mardi-

Manivald
Kesamaa

Plekid

JUSSI PUKSTEL MITMED PLEKID,
MITMES TOONIS, MITMES VÄRVIS.
IGA PÄEV NEID JUURDE TEKIB.
KES NEID PUKSTE PEALE VÄRVIB?

PUNAKAD ON MOOSIPLEKID,
SINAKAD ON RASVAPLEKID,
KOLLAKAD ON MARMELAADIST,
PRUUNIKAD ON ŠOKOLAADIST,
ROHEKAD ON KOMMIST TULNUD,
LILLA MAALIS SÕSTRAMARI.

EMA KIPRA TÕMBAB KULMUD –
JÄLLE KUURI, JÄLLE HARI!

ALATI TA PUKSISÄÄRED
SAAVAD OHTRALT VÄRVIMÄÄRET
ÕIGE MITMEL KELLAJAL,
HOMMIKUL JA LÖUNAAJAL,
JA KA ÖHTUSÕOGI AJAL.

KAS SAAB JUSSIST MAALER VAST?
KASVAB KUULUS KUNSTNIK TAST?
EI TA MAALRIKUTSET VÄÄRI
MAALER ENNAST NII EI MÄÄRI.
LOHAKUST EI SALLI NAD.

MIS SIIS JUSSIST UKSKORD SAAB?

SAAB UKS VINDER-VÄNDER MEES,
MARDISANDI MOODI MEES.
MITMEID LAIKE PUKSTEL, RINNAL –
ASTUB TA NII MÕÖDA LINNA.

HAUGUB KOER JA HOBU HIRNUB –
EI SEE MEES KULL KÕLBA MUUKS
KUI PEENRAMAALE HERNEHIRMUKS.

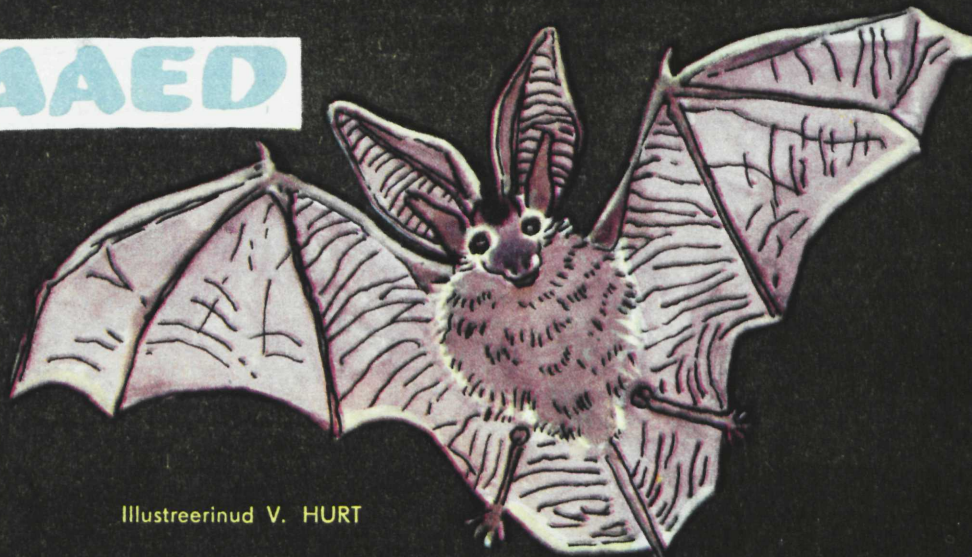

"TÄHEKESE"

LOOMAAED

kaid, sääski. Sügisel, kui tal
toitu enam ei ole, heidab puu-
õõnsusse, keldrisse või pöönin-
gule magama. Mässib end ti-
badesse nagu vaipa, hoiab ta-
gualgade varvastega puuksast,
kivinukast või laetalast kinni ja
jääb, pea alaspidi, rippuma. Nii
magab ta kogu talve, alles ke-
vadel ärkab üles.

Suve jooksul hävitab nahkhiir
palju kahjulikke putukaid. Sel-
lepärast on ta looduskaitse all.

Illustreerinud V. HURT

KODUKAKK

Miks sellel öökullil niisugune
nimi on? Sellepärast et ta
pesitseb elumajade lähedal,
isegi pööningutel ja katuse-
räästa all.

Päeval kodukakk magab. Öhtul
hämarius ja öösel lendab toitu
otsima. Pimedas näeb hästi,
sest silmad on suured. Kuuleb
nõrgematki hiire krabinat. Ta
püüab hiiri ja sööb ka putukaid.
Seega on kodukakk kasulik lind.
Inimesed hoiavad ja kaitsevad
teda.

KITSETALL OOTAB HÄDAOHTU

HELJO MÄND

Illustreerinud H. ROONEEM

Elas üks naljakas kitsetall. Ja naljakas oli ta sellepärast, et pidas end väga õnnetuks. Ja õnnetu oli ta narriks ainult sel põhjusel, et ta kunagi hädaohtu ei sattunud. Igaüks sattus, aga tema mitte. Tuli vares tiibu laperdades ja lõõtsutas: „Oi, millises hädaohus ma olin! Ma... ma käisin me-r-e ää-r-es!“ Kitsetall polnud merest tuhkagi kuulnud. Ta jäi varesele harkisjalu otsa vaatama, kuni see taipas viimaks seletada. „Me-r-i on suur-r, suur-r lomp, hir-r-mus suur-r,“ kraaksatas vares ja hing jäi tal erutusest uuesti kinni. Pidas siis natuke vahet, ahmis õhku ja kraaksus edasi: „Me-r-e ää-r-es olid kivi-r-rahnud. Ma istusin ühe mü-r-raka peale, et mer-rd vaadata, aga siis tuli hir-r-mus laine pr-rah ja tahtis mind me-r-epõhja ti-rida. Kur-r-jaga pooleks pääsesin tulema. Pr-roovi, kas mu sabaasuled on veel mär-r-jad.“

Kitsetall proovis. Sabaasuled olid juba kivi-r-rahnud ja vares lendas minema. Kitsetall aga ei suutnud mure pärast enam rohtu näkitseda. Nii väga kadestas ta varese hädaohtu.

Siis tuli kollane liblikas. Tiirutas ta ümber ja vadistas: „Oi, millises hädaohus ma olin! Kohutavas hädaohus!“

Kitsetall püüdis liblika juttu mitte kuulata, pööras isegi pea kõrvale, kuid tüütu liblikas laskus ta ninale.

„Ma lendasin lagedale väljale, aga äkki hakkas külm põhjatuul puhuma ja puhus mind täiesti kangeks. Tahtis mu tiivad murda ja mind endaga kaasa võtta. Vaevalt pääsesin tulema. Eks olnud see hir-r-mus, ah?“

Kuid kitsetalle meelest oli kõige hirrsam see, et midaqi niisugust ei juhtunud temaga. Ta oleks ise tahtnud tuulega jõudu

proovida, kuid siia, tema juurde, ei tulnud kunagi sellist kohutavat tuult.

Aga siis ühel päeval kohtas ta lõpuks hädaohtu.

Ta kepsutas teiste kitsekestega aasal, kui järsku kätsatas orav metsaservas: „Hunt hiilib põõsas!“

Kõik jooksid uperpalli paku – kes puges põõsasse, kes kuhu sai. Ainult meie kitsetall jäi paigale.

„Tule rutem!“ hõikasid teised. Ent kitsetall surus jalad tugevamini maha, ajas silmad pärani ja jäi õnnelikult oma hädaohtu ootama.

Hunt jõudis aasale, nägi tallekest ja kohkus ära. Mis imetall see sihuke on, et teda ei kardata? Ära ka ei raatsinud kriimsilm minna. Nii nad seal põrnitsesid teineteist.

„Miks sa seisad siin?“ sai hunt viimaks sõna suust.

Kitsetall ütles rõõmsalt:

„Tahan teada, missugune on hädaoht.“

„Ah nii-moo-di,“ venitas hunt imestunult ja muutus julgeks. „Kas sa siis praegu ei tunne?“

„Ei tunne,“ ütles kitsetall, „hädaoht on hoopis midagi muud. Niisugune, mis paneb varese tiivad laperdama ja liblika värisema. Mul aga ei liigu isegi sabaots.“ Hunt vaatas kitsetalle pisikest sabajuppi, mis oli nii uljalt püsti, ega saanud enam naeru pidada. Naeris nii, et kõht kõveras ja hambad plaksusid suus.

Niipea kui kitsetall hundi suuri, pikki kihvu nägi, hakkas tal hirm ja ta jooksis kuidas jalad võtsid. Aga hunt ei ajanudki teda taga; suurest naerust sai hunt hoopis kõhuvalu ja püherdas nüüd maas.

Nõnda pääseski kitsetalle. Pääses ega tahtnud enam hädaohtu nähagi. Veel vähem sellega hoobelda.

KELGUKROSS

See lauamäng valmistab ise. Lõika välja kelgutajate, mägede, tåkeseina, stardijärgi ja finišikujundid ning poolkaarjad talid. Selleks et kujundid püsti seisak-

sid, kinnita neile tallad alla, nii nagu näidatud joonisel (A). Siis laota lauale valge paberileht. See olgu lumine krossitee. Algusse pane stardikujund, keskele oma soovi järgi teised kujundid, ja lõppu finišikujund. Veel läheb

vaja taringut (B). See valmistab plastilinnist või puust.

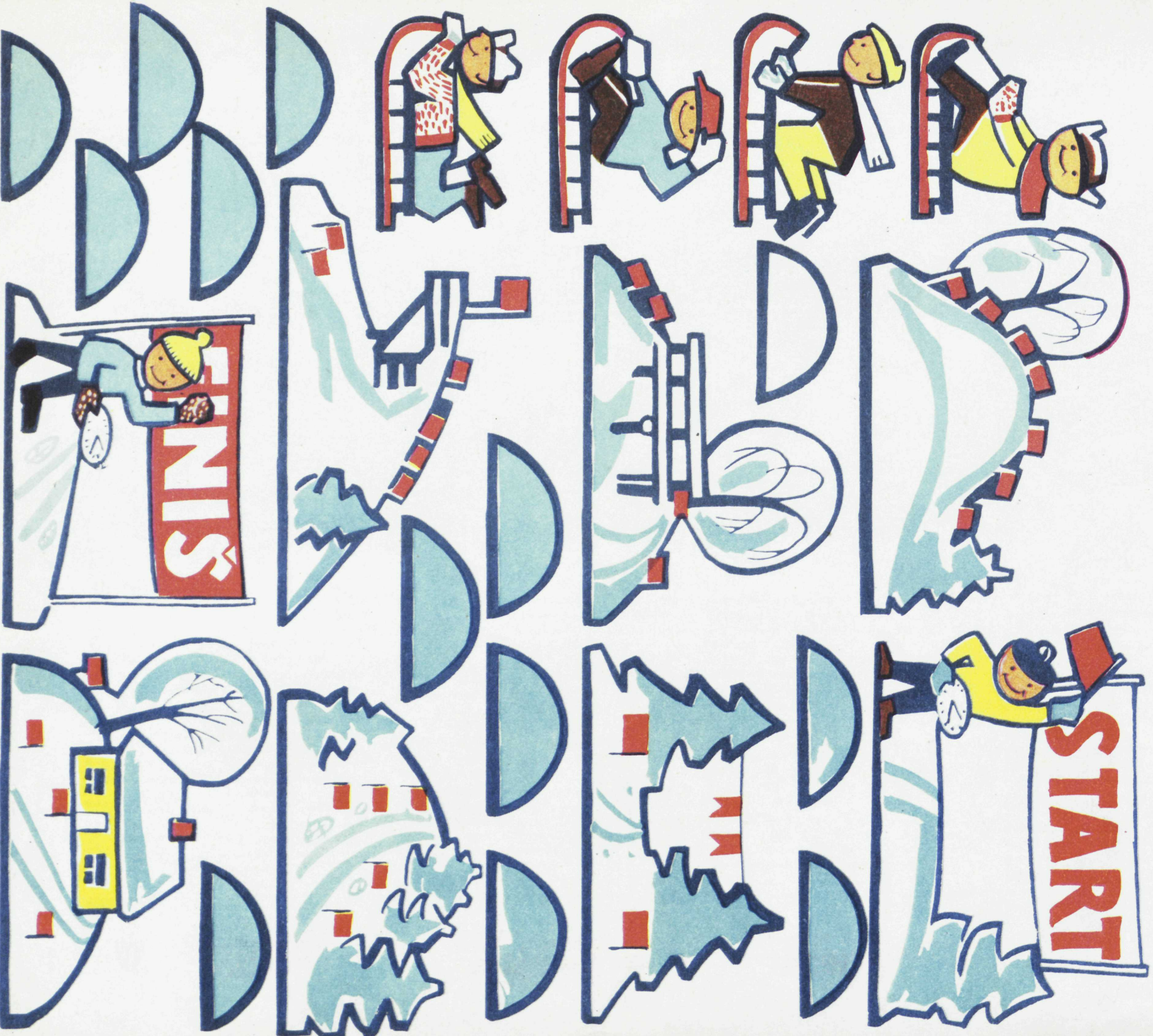
Mängivad neli last. Starti alustab see, kes kõige enne heidab taringut välja 6 silma. Ta kelgutab esimese kujundini, ja heidab taringut uuesti. Kui ta

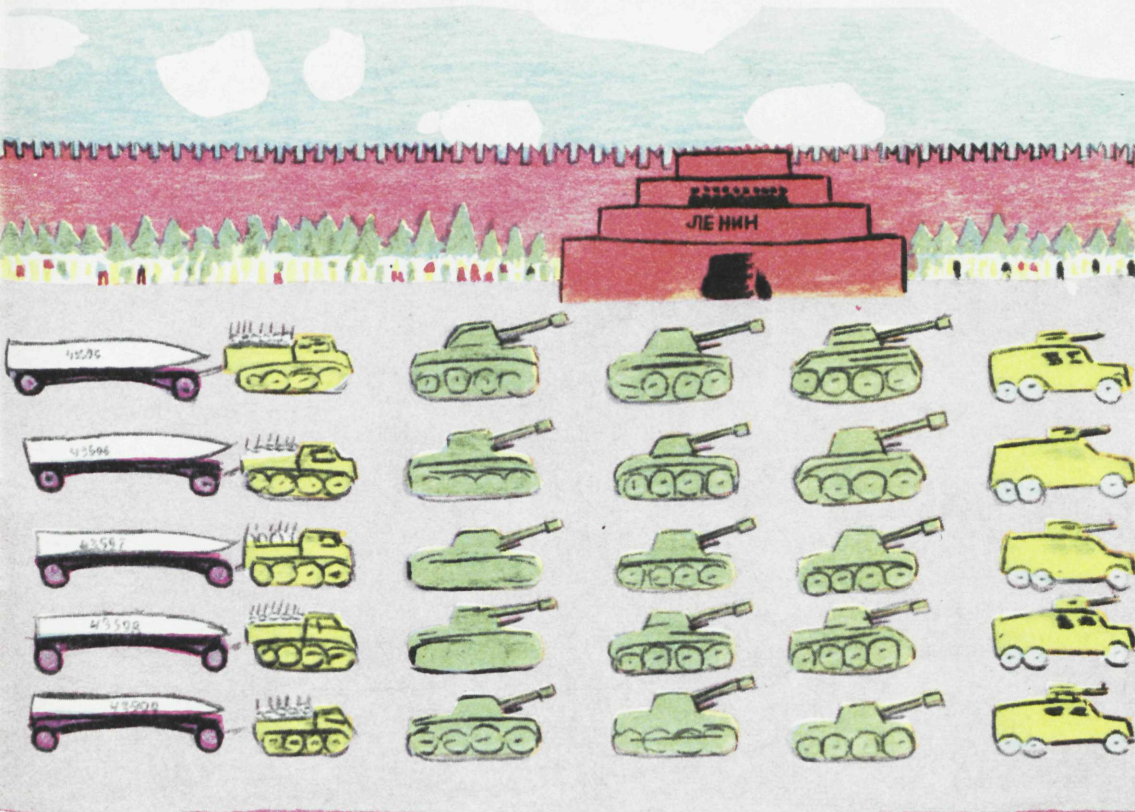
iga heitega saab 6 silma, võib ta kujundi juurest kujundi juurde kelgutades kiresti finnisse jõuda. Kui aga tärning näitab vähem silmi, märgitakse talle karistuspunktid ja edasi ta enam ei saa, vaid peab täringu järgmisele

mängijale andma. Nii et kes heidab 6 silma, jätkab takistusega mängu. Kes heidab 5 silma, saab 1 karistuspunkti, kes 4 silma – 2 karistuspunkti, kes 3 silma – 3 karistuspunkti, kes 2 silma – 4 karistuspunkti.

Kes aga heidab 1 silma, sellele karistuspunkte ei märgita, vaid ta peab mängu uuesti startist alustama. Kelgukrossi võidab see mängija, kes esimesena jõuab finnisse ja kellel on kõige vähem karistuspunkte.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

ANTS KANGROLE
Maidla 8-kl. Kooli I
klassist meeldib väga
joonistamine. Ta saa-
tis meile oma joonis-
tused „Marss-1“ ja
„Paraad“.

MEIE TÖÖ

TULEVAD OKTOOBRIPUHAD,
TÖÖD NUUD KÕIGIL PALJU TEHA.
LAPSED TEEVAD LOOSUNGEID,
SINISEID JA PUNASEID.
MAALIB HOOLSALT KÄSI VÄIKE:
„OLGU JÄÄV MEILE PÄIKE!“

TIINA TORN,
N. V. Gogoli nim. Tallinna 21. Kesk-
kooli IV klassi pioneer

Oktoobripühade ajal sõitsin külla tä-
dile Tallinna.

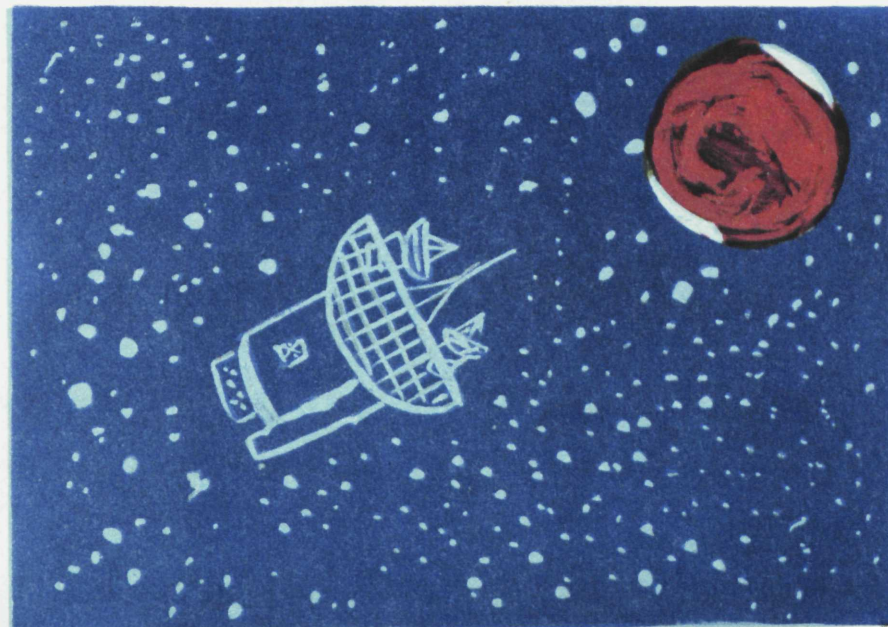
Käisin esimest korda rongkäiku vaa-
tamas. Küll seal oli palju inimesi!
Kõige rohkem meeldis mulle „Tegur“.
Neil oli nii palju õhupalle! Võidu
väljakul lasti õhupallid õhku. Oi, kui
tore see oli!

Kodus jutustasin kõigile, mida rong-
käigus nägin.

SIRJE TAMM,
Harmi 8-kl. Kooli I klassi õpilane

7. novembril käisin vaatamas de-
monstratsiooni. Majadel lehvisid li-
pud ja loosungid, kõikjal oli lilli.
Rongkäiku olid vaatama tulnud ka
pisikesed lapsed. Seal oli nii väikseid
poisse ja tüdrukuid, et nad istusid
isade kukil nagu Pille-Riingi, kui ta
käis vanaisaga rongkäiku vaatamas.

REET TOOMBRE,
Tallinna Muusikakeskkooli
IV klassi pioneer

Esikaanel A. VENDERI joonistus
„Olen nüüd oktoobrilaps!“

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 11 – 1964.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigna.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn,
Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Laduda antud 2. X 1964. Trükkida antud 3. XI 1964. Trükkia arv 39 700. Paber 60x90, 1/8. Trükkiprooginaid 2. Arvutisprooginaid 3.17. MB-08761.
Tellimise nr. 1742. Trükkikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

NII TEHTI UUT PÕLDU

KOLHOOSIKULA LÄHEDAL OLII MAA-
PIND VESINE. LOIKUDES MÕNULESID
KONNAD. LEPAVÕSAS LÕSUTAS MA-
GUSALT MAGADES KIVIMURAKAS.
MÄTASTE VAHEL VINGERDAS ÕEL
NÕELUSS. NAD VIST ARVASID, ET
NENDE PIDU JA PILLERKAAR JÄÄBKI
KESTMA.

1. ENT VALE PUHA. UHEL PÄEVAL
MURISESID VÕSAS TRAKTORID. LEPAD
LANGESID LOOGU MAHA JA AETI
UHTEKOKKU HUNNIKUSSE. KIVIMU-
RAKAD VEETI MINEMA.

2. EKSKAVAATOR KAEVAS KRAAVE.
KRAAVIDESSE PANDI TORUD. VESI
KADUS. MAAPIIND MUUTUS PÄRIS
KUIVAKS. KONNAD KROOKSUDES JA
USSID KURJALT SUSISEDES KOLISID
ÄRA UUT ELUPAIKA OTSIMA.

3. TULID TRAKTORID UUDISMAAD
KUNDMA JA RANDAALIMA. NII HÄVIS
UMBROHI, MIS TAHTIS VÕIMUST
VÕTTA JA LOKKAMA HAKATA.

4. LENNUKILT KULVATI MINERAAL-
VÄETIST, SEST KOLHOOSNIKUD TAHT-
SID, ET MAA KANNAKS HEAD VILJA-
SAAKI.

LÕPUKS KULVASID KULVIMASINAD
SEEMNE MULDA.

MÕÖDUS SUGIS, SIIS TALV, JA KEVA-
DEL ROHETAS UUS PÕLD LOPSAKAST
ORASEST. SUVEL KASVAS JUBA NII
KÕRGE RUKIS, ET PÕLLU ÄÄREST EI
PAISTNUD KOLHOOSIKULA ULDESEGI
ENAM.

